

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Osnove in smotri pohorskih nacionalistov

V zvezi z razgovori, ki so jih imeli nekateri ugledni voditelji pohorskih nacionalistov te dni v Beogradu in Zagrebu, je sprejel senator in bivši minister dr. Grga Andjelinovič novinarje ter jim med drugim izjavil o pohorski akciji:

»Naše gibanje je popolnoma neodvisno. Pojavilo se je samo od sebe kot obramba in krepitev jugoslovenske nacionalne misli. Dosledno temu pa tudi kot odgovor na težnje po plemenskem cepljenju na eni strani in na težnje po plemenskem nadvladju na drugi strani. V praktičnem političnem življenju pomenja pohorska akcija *naglašanje samouprave in razsredotočenja, enotne ureditve države proti federaciji in centralizmu.*

Mi smo naglašali in naglašamo šesti januar kot dan zmage jugoslovenske miselnosti narodnega in državnega edinstva v državnem življenju Jugoslavije. Iz šestega januarja smo torej vzeli osnovno misel, ki označuje ta veliki kraljev čin in katere posledice sta bili tudi razglasitev naše države za kraljevinu Jugoslavijo in razglasitev državne zastave za službeno zastavo naše vojske. Ne smatramo pa, da mora za stalno obveljati šestojanuarski način vladanja. Za izvršitev svojih misli je moral pokojni kralj ukiniti vidovdansko ustavo in ustavno stanje, vendar pa je tudi on smatral to samo začasno in svečano je obljubil, da bo čimprej vrnil narodu politične pravice in demokratično vladavino. To je kralj tudi delno storil z uvedbo ustave leta 1931.

Ne vidimo torej nikakih težkoč za postopno prehajanje v redno stanje, niti za vzpostavitev novega političnega življenja na širših demokratičnih in parlamentarnih načelih, kakor in koliko to našim razmeram in našemu razvoju ustreza. V vsakem primeru: misel šestega januarja je misel jugoslovenskega in državnega edinstva, kakor ga je pokojni kralj razumel in kakor so ga pred njim tolmačili Gaj, Strossmayer in drugi. Ta misel ni niti najmanj odvisna od delovnega načina, a še posebej ni niti najmanj vezana na diktatorski ali kak slični način vladanja. Jugoslovenski nacionalisti smatrajo, da je v vsakem primeru potrebno sedelovanje naroda kot celote. Odločno obsojamo vsako strahovanje in sploh vse strahovalne načine v politični borbi, pa naj pridejo od zgoraj ali od spodaj. Z eno besedo: *Mi nismo nikoli fašisti in v današnjih razmerah diktature ne smatramo za zaželjeno, nego nasprotno naglašamo, da se naj postopno prehajanje našega političnega in parlamentarnega življenja v redno stanje izvaja pospešeno.* Razmere, ki so šestega januarja leta 1929, zahtevale ukinjenje ustavnega življenja, niso bile enake, kakor so danes, in nosilec takratnega državnega in političnega življenja, kralj Ujedinitelj, je imel polno opravičilo za svoj postopek samo v takratnih razmerah.

Eno glavnih vprašanj, ki smo jih mi odkrito poudarili, je *hrvatsko vprašanje.* Vsak poizkus, da se to vprašanje reši v skladu z

občimi državnimi koristmi, pa naj pride s katerekoli strani, bodo jugoslovenski nacionalisti vneto in nesebično podpirali.

Za nas pomeni jugoslovenstvo sestavno združitev srbstva, hrvatstva in slovenstva. Njihovo zedinjevanje znači ljubezen, ne pa vojno. Ako smo bili v preteklosti včasih zelo borbeni, smo bili zato, ker smo se branili in ker smo branili državo in njene koristi. Nепrestano smo bili med dvema ognjema. Beograd je v nas iskal samo trenutnega zaveznika, a Zagreb je gledal v nas zastopnika Beograda. Mi pa, nudeč roko tako Beogradu kakor Zagrebu in Ljubljani, smo bili izpostavljeni udarcem vseh.

V kakšnem razmerju je naše gibanje nasproti Jugoslovenski nacionalni stranki? Naše gibanje je neodvisno, toda ker ga v glavnem vodijo ljudje, ki so v JNS, bi se moglo gibanje zliht v okvir stranke in jo pomladiti. Potrebna sta zato preosnova JNS

in izenačenje misljenja v njej na podlagi programa stranke. Ni dovolj govoriti o enotni ureditvi države. Tudi pokojni Starčević je trdil, da je ves naš narod, ki govori v našem jeziku, en narod, in sicer hrvatski. Bil je za eno državo tega naroda. Tudi Vuk Karadžić je menil, da smo en narod, in to srbski. Na papirju so imeli vsi ti možje prav. Politično je bilo to pogrešeno. Tudi pokojni Pašić je bil zagovornik enotne ureditve, toda njegov način je izzval pri Hrvatih in Slovencih, pa tudi pri jugoslovensko usmerjenih Srbih močno nasprotovanje. *Nepravilno razumevanje državne enotnosti drži v nadvladje ali centralizem, a v nadaljnjih posledicah v plemensko cepljenje. Mi pa nismo samo zagovorniki enotnosti, temveč tudi jugoslovenski nacionalisti. To pomeni polno plemensko in pokrajinsko enakopravnost in tako izgraditev države, da sta edinstvo in enakopravnost zagotovljena.*

Mi nadaljujemo svoje delo. Srečni bomo, ako JNS pravilno oceni naše delo, ker nimamo namena rušiti in razdruževati, temveč graditi in spajati. Upam, da bomo po novem letu še krepkeje razvili svoje delo med narodom, v narodni skupščini in v senatu za *osredotočenje vseh narodnih sil v jugoslovenski nacionalni fronti.*

Slovinci v tujini

Prvi teden decembra je posvečen mislim na rojake, ki so razkropljeni po svetu. Zato je umestno, da se ob tej priložnosti posebej spomnimo na ožjih rojakov.

V Zedinjenih državah so Slovenci v svojih kolonijah še kolikor toliko zadovoljni. Mnogi imajo svoje trgovine, svoje hiše in tudi posestva. Seveda je pa mnogo takih, ki jim tudi v Ameriki ni bila sreča mila. V socialnem pogledu so Slovenci v Zedinjenih državah izvrstno organizirani. Sami so si ustanovili ugledne podporne organizacije, tako Slovensko narodno podporno jednoto v Chicagu, ki ima nad 700 članjenih društev s 40.000 člani in nad 6 milijonov dolarjev premoženja. Poleg te organizacije so še Križiška slovenska katoliška jednota, Jugoslovenska katoliška jednota, Slovenska svobodomišelná podorna zveza, Slovenska dobrodelná zveza, Slovenska ženska zveza in Jugoslovenska podorna zveza »Sloga«. Slovenci imajo tudi svoje denarne zavode in zelo razširjen slovenski tisk. Le slovensko šolstvo je v splošnem slabo. Tretji, če ne že drugi rod naših izselencev bo čisto pozabil svoj materni jezik. Iseljevanje v Zedinjene države je omejeno, Amerika stavi izselencem vse mogoče ovire zaradi velike brezposelnosti. V splošnem se morejo izseliti tjakaj le take osebe, ki so se v Ameriki rodile ter si z rojstvom pridobile ameriško državljanstvo; nadalje osebe, rojene v Kanadi, Mehiki ali ostalih državah Južne Amerike, in žene in otroci bivših naših državljanov, ki so si pridobili ameriško državljanstvo.

V Kanado so se začeli izseljevati Slovenci že pred svetovno vojno, potem pa se je izseljevanje v taktar še novo deželo ustavilo in šele leta 1923. obnovilo. Splošne razmere tamkaj niso preveč slabe. Tako je zaslužek v rudnikih pro-

vince Ontario še dovolj dober. Tudi na velikih farmah se še precej zasluži, le na manjših farmah je plača slaba. Nekateri naši izseljenci morajo delati skoro zastoni. Stavbne delavce so izpodrili Angleži. Zdej pa je Kanada prav tako kakor Zedinjene države priseljevanje skoraj popolnoma ustavila. Tja smejo le žene in otroci naših tam zaposlenih rojakov, če imajo ti tam trajno zagotovljen zaslužek, potem na oni naši državljani, ki so delali že več let v Kanadi in so bili odsotni največ leto dni. V splošnem so naši izseljenci v Kanadi dobro zaslužili, vendar so imeli zelo težavno in nevarno delo. V zadnjih letih vlada seveda tudi v Kanadi velika brezposelnost. Tudi v Kanadi so Slovenci organizirani v podporne društva. V Montrealu imajo svoje prosvetno društvo.

Argentina je sicer velika dežela naših izseljencev, vendar se Slovincem tam ne godi posebej dobro. V boljših razmerah so le kvalificirani delavci v večjih tvornicah. Tudi zidari so še precej zadovoljni. Sino slabo pa se godi nekvalificiranim delavcem in kmetijskim delavcem na farmah, ki se v skupinah selijo vsako leto po dvakrat za setev in žetev od severa proti jugu. Slovenci iz Primorske, ki so se izselili v Argentino, se tam počutijo tako slabo, da so uvedli akcijo za kolonizacijo v Južni Srbiji. Iz dravske banovine se je izseljevanje v Argentino v zadnjem času skoro čisto ustavilo, le iz Prekmurja se posreči izseljenškim agentom spraviti tu in tam kak transport skupaj. Neugodne delavske in splošne gospodarske razmere v Argentini so v večini posledice vedno penavljajočih se revolucij. Razen nekoliko slovenskih prosvetnih društev v Buenos Airesu in bližnjih provincah ni v Argentini nobenih slovenskih organizacij. Slovenski tisk je šele v povojih.

V Braziliji so slovenski izseljenci precej

raztreseni, vendar so tudi tamkaj večje skupine naših ljudi. Tako je v San Paolu slovenska naselbina, ki šteje približno 400 oseb. Za slovenske izseljence so v Braziliji skoro iste razmere kakor v Argentini. Iz dravske banovine je izseljevanje v Brazilijo v zadnjem času skoro prenehalo.

Urugvaj je dežela priseljevanja za naše rojake iz Prekmurja. Samo v Monte Video se je v zadnjih letih izselilo nad 400 slovenskih deklet iz lendavskega in mursko-soboškega sreza.

V Avstraliji je okrog 300 slovenskih delavcev, doma po večini iz Prekmurja in logaškega sreza. V Sidneju je celo ženski krojaški mojster, doma iz Ljubljane. Priseljevanje naših rojakov iz dravske banovine v Avstralijo je v poslednjem času zaradi dolgotrajne in drage vožnje in zaradi neugodnih poročil slovenskih izseljencev skoro čisto ustavljeno.

V evropskih državah so večje naselbine naših izseljencev v Nemčiji, rudnikih Westfalije in Ponenja, nadalje v Franciji, Holandiji, Luksenburgu in Belgiji. Izseljevanje Slovencev v Nemčijo se je začelo pred nekako 35 leti in je zdaj čisto prenehalo, ker je tam velika brezposelnost. Vendar pa so naši ljudje v Nemčiji precej dobro organizirani. V Francijo se pričelo izseljevanje iz dravske banovine kmalu po svetovni vojni v velikem številu in je šele v zadnjem času prenehalo. Razmere za naše delavce tamkaj so take, da se komaj preživljajo. Izseljevanje rojakov v Belgijo, Holandijo in Luksenburg je skoro čisto prenehalo. Vzrok je brezposelnost.

Skrb za naše izseljence vodi ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, ki ima za vsvo državo izseljenski komisariat v Zagrebu. Ta ima v Beogradu in Ljubljani svoje izseljenske nadzornike in poleg teh še na raznih izhodiščih iz države obmeine izseljenske nadzornike. Uprava naše banovine ima svojega posebnega izseljenskega referenta, ki posluje v palači Delavske zbornice.

Položaj je zdaj tak, da ni izseljevanja priporočati nikamor, tudi tja ne, kjer sicer ne dela o nikakih ovir priseljevanju. Vestni, ki prihajajo od naših rojakov v tužini, so vse prej kakor veseli. Gospodarska stiska in z njo združena brezposelnost sicer povsod po malem popuščata, a ne toliko, da bi mogli novi priselenci dobiti delo.

Ivan Stivnik:

Usodna žena

»Naj bo še to — dam ti besedo.«

»In zdaj pojdeš spat. Prosim te, Janko!«

Iznova se je hotel upreti sili, ki ga je odklanjala njenemu hotenju. Toda Romanine temne oči so gledale v njegove tako pristržno in proseče, da se ni mogel ustavljati.

»Naj bo — pa pojdem. Ves ta dirindaj je itak pust, da bolj ni moči«, je dejal, umikaje se za svojo pritrjeno malomarnost.

Njene oči so se zasvetile,

»Lahko noč, Romana!«

Rahlo ga je porinila k vratom. Preden je stopil ven, se je ozrl še enkrat široko in počno v njeno obličje.

»Čisto drugačen obraz imaš nocoj, Romana!«

Nasmehnila se je. In ta smehljaj je bil tako čudno pristržen in dobroten — delal je Romano tako mlado in vendar tako materinsko!

»Moj obraz je tisti kakor vsak dan. Janko, le ti si ga menda še nisi dobro ogledal.«

Janko je zmajal z glavo. »Ali si čudna nocoj! Ali — ali pa sem se ga vendarle malo navleknel? Veš kaj — tako pasje, tako preklicano žaltavo se mi dela zdajle pri duši — tuliti pa vendar ne maram!«

»Ne, ne, Janko, le nikar se ne vdaj ne moški slabosti!«

Za pravice samoupravnih hranilnic

V soboto in nedeljo je zborovala na Sušaku glavna skupščina Zveze mest kraljevine Jugoslavije. Ob tej priliki je imela tudi Zveza hranilnic kraljevine Jugoslavije glavno sejo, na kateri je odbor sprejel nastopno resolucijo:

Zveza prosi ponovno kraljevsko vlado, da čim prej sprejme zakon o samoupravnih hranilnicah, katerega načrt je izdelan obenem s pripombami vseh prizadetih činiteljev.

Zveza prosi tudi ob tej priliki, da se hranilnice kot splošno koristne in dobrodelne ustanove čisto izenačijo glede vseh pravic z državnimi in privilegiranimi zavodi, ki zbirajo prihranke, zlasti s Poštno hranilnico in Državno hipotekarno banko in z zadrugami.

Ker je pravica sprejemanja in upravljanja pupilnega denarja najbistvenjši znak samoupravnih hranilnic na vsem svetu, zahteva zveza, da se našim samoupravnim hranilnicam, ki so tudi prej uživale to pravico, vrne ista pravica po zakonitem potu.

Zavedajoč se, da je zanašanje strankarskih vplivov v poslovanje samoupravnih hranilnic imelo zanje slabe posledice, prosi zveza kot najbolj poklicani predstavnik samoupravnih hranilnic nadzorne in pristojne organe, da zaščitijo hranilnice pred temi vplivi.

Zveza mest je ob tej priliki na podlagi prošila g. dr. Račiča sprejela tole resolucijo: Samoupravne hranilnice naj se ustanovijo povsod vnaši državi, zlasti pa v vsakem našem mestu. Sprejme naj se na posled osnovni zakon o hranilnicah, ki ga je minister trgovine in industrije ponovno obljubljal narodni skupščini.

Razen tega je Zveza mest sprejela tudi drugo polovico resolucije Zveze hranilnic.

Politični pregled

Pretekli teden

se je zaslužni predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk končno odločil, da odloži predsedstvo

zaradi bolehnosti in starosti, ter je obenem označil naslednika, ki mu želi izročiti vr-

V njenih besedah je bila rahla porednost, ki ga je iznenadila še bolj. Naglo, kakor da samemu sebi ne zaupa več, se je umaknil skozi vrata. In ko je dospel v svojo sobo ter se vrgel na posteljo, ga je vendarle zmogla nemoška slabost, in razjokal se je — razjokal kakor otrok, ki je zablodil v temi in ne more več najti prave poti.

Ali je bil ta jok posledica vina? Ali so mar dobrotne in pristržne Romanine besede prodrele v njegovo zakrnjeno deško dušo? On sam ni vedel, kaj ga je tako vznemirilo. Vedel je le, da je žalosten na smrt...

4. POGLAVJE

Romana je imela drugo dopoldne v tovarni s prokuristom Hojarjem dolg razgovor v svojem zasebnem kontorju. Hojar H je poročal o velikih in važnih kupčijskih zaključkih, katerih se je zelo razveselila. Smehljaje mu je pokazala mesečne račune, ki jih je bila sklenila prejšnji večer. Uspeh je bil tako vesel in ugoden, da sta si morala oba čestitati.

Hojar je bil fin, simpatičen mož. Obšla se je vedno z natančno skrbjo in njegovo vedenje je bilo vselej izbrano. Romani je bil vdan od srca, kakor nekdan njenemu očetu. O svojem pokojnem šefu je pravil mnogokrat: »Edina njegova napaka je bila ta, da je bil predober.«

Danes je rekel Romani smehljaje: »Zdaj, gospodična Severjeva, smo hvala Bogu na konju.«

hovno vodstvo republike. Masarykov kandidat je dr. Edvard Beneš, ki je bil že v času velike borbe za državno samostojnost Masarykova desna roka. Volitev predsednika se bo vršila na skupni seji senata in poslanske zbornice. Kaže, da je dr. Benešu izvolitev zagotovljena.

Po vesteh praških časopisov so

pogajanja med češkoslovaškim ministrskim predsednikom dr. Hodžo in voditeljem Slovaške ljudske stranke Hlinko dovela do uspeha.

Slovaška ljudska stranka se je izjavila za pripravljeno, da stopi v vlado. Obenem s Hlinko se pridružijo vladni večini tudi nemški krščanski socialci. Zgodilo se bo to po časopisnih vesteh meseca januarja. — Na nedavni proračunski seji češkoslovaške poslanske zbornice se je predsednik vlade dr. Hodža bavil tudi s fašizmom in narodnim socializmom, o katerih je naglašal, da ne moreta biti uvožno blago za demokratično Čehoslovaško.

V francoski poslanski zbornici so bili te dni

obravnavani zakonski ukrepi za razorožitev političnih organizacij.

Ti ukrepi zahtevajo razorožitev vseh strankarskih oboroženih čet. Desničarske organizacije, ki niso hotele izvesti krize vlade, so prostovoljno pristale na razpust svojih oboroženih oddelkov in je bila Lavalovi vladi z veliko večino izglasovana zaupnica. Desničarji so preprečili krizo vlade zaradi tega, da bi Lavalova vlada, ki je naklonjena Italiji, s katero imajo desničarske organizacije prijateljske stike, ostala še nadalje na krmilu. Francoska poslanska zbornica je z ogromno večino sprejela vse tri predložene zakone proti političnim bojnim organizacijam.

Iz Zeneve poročajo, da je

Društvo narodov prejelo protestno brzojavko abesinskega cesarja proti italijanski bombardiranju neutrjenih mest.

Zlasti protestira cesar proti letalskemu napadu na mesto Desie, ki so mu Italijani razdejali vrsto hiš in je bilo 32 ljudi ubitih okoli 200 pa ranjenih. Italijanska letala so obmetavala zlasti prestolonaslednikovo palačo, v

Nasmehnila se je in sklonila glavo. »Da, gospod Hojar, hvala Bogu; oba si lahko odahneva. Mnogo sva se trudila in potila, preden sva spravila Severjevo tvrdko mimo vseh nevarnih krnic. Hvala vam srčna, da ste mi bili tako zvest pomočnika.«

To rekši je podala Hojarju roko.

Star gospod pa je zmajal z glavo.

»Brez vas, gospodična Severjeva, bi bil ves trud zaman. Da niste priskočili s svojo jim imetjem, bi bila tvrdka že davno v razvalinah. Le vaši glavni in vaši neumorni delavnosti se je zahvaliti, da imam zdaj spet prosto polje pred seboj. Da bo treba čakati še nekaj let, preden bo uspevala tovarna spet tako, kakor v svojih najboljših časih, se pač razume. Za zdaj se Vam potem takem ne obeta Bog ve kaj, več dohodka nego doslej; na vseh koncih in krajih je treba še vtikati v podjetje Varčnost in previdnost morata ostati v božje prva zapoved. Če Vam povem samo, da ne bi postali preveč radodarni napram gospe mačehi.«

Romana se je nasmehnila. »Ne, ne, Hojar, ne bojte se tega. Tudi v tem pogledu leži vse najhujše že za menoj. Moja mačeha se počasi vdaja v neizogibnost. Sicer daje še vedno duška svojemu ogorčenju nad menoj, toda vobče se očitvidno ne počuti slabo v teh pametnejših razmerah. Saj ji ne manjka pravi ničesar! In končno tudi ve, da se mora zadovoljiti z vsotami, katere sem ji določila, enkrat za vselej. Tako utegne vendarle še kaj ostati od mojega dohodka. Janko pojde štus-

kateri je bival abesinski cesar Haile Selasie, in jo delno porušila. Dalje je bila med drugimi zgradbami močno poškodovana ameriška bolnišnica Rdečega križa. Med žrtvami je več žensk in otrok. Bombardiranje ameriške bolnišnice je izzvalo po vsem svetu, zlasti v Ameriki veliko ogorčenje in ostro obsodbo nad postopanjem Italije. Ameriški listi očitajo Italiji barbarstvo in zatrjujejo, da ubijajo Italijani tudi ljudi, ki nimajo z vojno nikakega opravka, in da mečejo bombe tudi na ženske in otroke. V Desieju sta bila ranjena tudi neki belgijski oficir in poročevalec pariške agencije Havas Goyonec.

V Parizu sta se te dni sestala francoski ministrski predsednik in zunanji minister Laval in angleški zunanji minister Hoare ter sestavila nove predloge Italiji za zaključitev vojne z Abesinijo.

Angleška vlada pa je ta dogovor odklonila in je zahtevala izpremembo posredovalnih predlogov tako, da ne bodo sprejemljivi samo za Italijo, temveč tudi za Abesinijo. Med angleško in francosko vlado se je naposled le dosegel načelni sporazum. Predlogi so bili nato sporočeni Mussoliniju. Za primer, da Mussolini pristane na pogajanja, bo pooblaščen s sankcij odpoveda do konca pozajani. Glede na to posredovanje je abesinsko poslanstvo v Londonu izjavilo, da Abesinija odločno odklanja vsak sporazum na njen račun in da si ne da odtrgati niti kosa zemlje.

Iz Londona poročajo, da je abesinska vojska čisto moderno oborožena in dobro pripravljena.

Večjih bojov na abesinskih frontah v zadnjih dneh ni bilo. Vrše se le manjše praske in italijanska letala bombardirajo zdaj pa zdaj bližnja mesta. Poročila pravijo, da se na obeh straneh pripravljajo na odločilne boje.

Iz Kaira poročajo, da so bili v zadnjem času po raznih krajih Egipta protiangleški izgrede, ki so imeli ponekod že revolucionarni značaj. Opozicija zahteva popolno neodvisnost Egipta.

PET KNJIG ZA 20 DIN vam da edino Vodnikova družba

dirati in mora imeti svojo mesečnino. In če se Beatrika poroči, dobi kajpak tudi doto od mene.

»A kdaj začnete misliti nase?«

Romana je pobesila oči. »Saj imam vse, kar potrebujem. Držati hočem obljubo, ki sem jo dala svojemu očetu. In v to, da obvarujem mačeho stiske in pomanjkanja, spada seveda tudi, da preskrbim njena otroka.«

»Vem, da se ne date spraviti s te veliko dušne poti. Vaš oče lahko počiva mirno. Bos lje od Vas tudi on ne bi mogel skrbeti za svojo ženo. Ali vendar bi se morali brigati zase vsaj malce bolj.«

Romana je pretegnila svoje mlade ude. Oči so se ji zasvetile.

»Ali menite, da ni moj najboljši delež zavest, da verno izpolnjujem očetovo oporočo?«

»Gotovo! Toda hvaležnosti se zato ne morete nadejati.«

Resnobno ga je pomerila z očmi.

»Upam, da me ne cenite tako malo in ne mislite, da se potegujem za hvalo. Kar od dam, mi narekuje srce; to je vse moje za dovoljstvo.«

Hojar je globoko zasopel.

»Res Vas mora človek občudovati, gospođena Romana.«

Po tem razgovoru sta šla zopet vsak na svoje delo. Romana je podpisala tekoča pisma, obhodila nato kontorje in delavnice ter se prepričala povsod, da je vse, kakor mora biti.

DOPISI

JESENICE (Smrtna kosa). V Lescah je preminil v 68. letu starosti g. Čop Ivan, bivši dolgoletni delovodja pri KID na Jesenicah in kasneje obrtovodja žičarne v Bistrici v Rožni dolini na Koroškem. Kot 24 letni mladenič je nastopil delo v žičarni na Jesenicah. Zaradi svoje prirodne razumnosti in strokovnega znanja je kmalu postal delovodja v tem obratu in bil potem premeščen za obrtovodjo v Bistrico na Koroškem. Kljub temu, da je bival dolga leta v ponemčenem kraju, je ostal zvest svojemu materinemu jeziku, narodu in državi. Po upokojitvi se je preselil iz Avstrije nazaj v domovino, kjer si je zgradil prijeten domek sredi veličastne gorenjske pokrajine. Na zadnji poti so ga spremili prijatelji in znanci od blizu in daleč. Pevski zbor Sokola iz Radoveljice mu je zapel več žalostink, g. dr. Felbacher pa je imel ob odprtem grobu lep poslovilni govor. Bodi mu ohranjen časten spomin!

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. Stara gospa Leberjeva je slavila predzadnji nedeljo 80 letni rojstni dan v krogu svojih domačih. Gospa je vdova po dr. Lebarju. Prihujeni gospe želimo še mnogo let med nami! — Sokol je svečano proslavil 1. december v Kosiev dvorani. Žal je, da udeležba članstva ni bila prav velika. V občinskem odboru so nadaljevali članstvo odbora

VZOREČ ZASTONI

Božični dirindaj!
Modni flanel 9 Din,
volneno 15 Din, sukno
cm. za kostume in plašče 29 Din in še mnogo drugega poceni. Nikdar več take prilike!
Pridite pogledat!

Sternecki
Celje-2

CENIK ZASTONI

Točno ob njih je stal pred vhodom tovarna avtomobil, da je odpeljal Romano domov h kosilu. Tako je bilo danes tudi Dospevši domov je naglo uredila svojo obleko in krenila nato v obednico. Mačeha in Beatrika sta že čakali. Po snočnji veselici sta se bili dami obilno naspali; nato sta se peljali na izprehod, oglasili se v par znanih hišah in tam opravili svoje današnje posle.

Zdaj sta sedeli Romani nasproti in se seveda nista mogli premagati, da je ne bi pikali z raznimi majhnimi hudobijami in strupenimi opazkami. Ko so prinesli juho, je prišel tudi Janko. Právkar se je bil vrnil iz gimnazije. Pozdravil je dame in sedel na svoje mesto za mizo. Zdel se je bled in utrujen. Očividno je imel mačka po snočnjem šampanju.

Romanih oči se je ogibal in se vedela sploh, kakor bi bil čisto pozabil snočnji razgovor. Tudi Romana ga ni omenila niti z besedico. Toda enkrat je prestregla čuden, vprašujoč pogled iz fantovih oči, in ta pogled ji je pričal, da pomni prav dobro, kaj sta govorila.

S pečenko vred so prinesli gospe Sibili brzojavko. Odrla jo je in vzkliknila v radost.

»Kakšno novico si dobila, mama?« je rado vedno vprašala Beatrika.

Mati se je živahno vzravnila.

»Brzojavka je od strica Viktorja, otroka.«

»Od strica Viktorja?« je prašal Janko osuplo.

ostavko na odborništvo. Banska uprava je poslala občin revizorja, ki ima nalogo pregledati delo o občinskem poslovanju in gospodarstvu.

LESKOVEC V HALOZAH. Kakor je »Domovina« že poročala, je bil umorjen Jakob Arnuš, sin viničarja Arnuša Janeza na Gipfovskem bregu pri Leskovcu. Pisaio se je, da ga je ubijalec Jožet Smigoc iz Zupstave napadel zaradi že zadnje omenjenega dekleta, ki da je bila Arnuševa izvoljenka, kar pa ni resnica. Arnuševa tovariša Poročnik Ivan in Simon Arnešič sta bila zraven, a mu nista mogla pomagati, ker je Smigoc Jožet izvršil zločin tako hitro. Aretirani Smigoc se zagovarja na razne načine, kar mu pa ne bo pomagalo. Arnuš Jakob je bil pridni in delaven fant in ni imel nobenih sovraštev s Janjo. Za njim žalujejo poleg domačih vsi njegovi prijatelji in znanci. Na počeva v miru!

LIBOJE PRI PETROVCIH. Školska četa je priredila lep Miklavžev večer z igrico in je sv. Miklavž obdaril deco. Vsem hišam k temu otroškemu večeru pripomogli, najlepša hvala, zlasti požrtvevalnemu učitelstvu.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Brezposelnih s strahom pričakujejo zimo, saj je njih deča slabo obuta in oblečena. Tukajšnjemu Sokolu gre lepa hvala, da je na dan 1. t. m. obdaroval siromašno deco po proslavi, odnošno akademiji, ki je s svojimi telovadnimi točkami pod vodstvom načelnika br. Kneza práv dobro uspela. Govor društvenega staroste in obisk sta pričala, da šentjedrski Sokol dela in napreduje. Prebivalstvo to ve in rado počeka njegove prireditve. Kakor se sliši, se Sokol pripravlja na igro »Naredni poslanec«. Na pobudo sreškega kmetijskega referenta in našega novega šolskega upravitelja g. Miroslava Čakada se bosta otvorila kmetijska nadaljevalna šola in gospodinjski tečaj. Obisk šole in tečaja toplo priporočamo.

Gospodarstvo

Sejmi

- 16. decembra: Velika Loka, Videm ob Savi, Kostanjevica ob Krki, Višnja gora;
- 18. decembra: Lendava;
- 19. decembra: Brežice, Teharje, Skočjan pri Mokronogu;
- 21. decembra: Krašnja, Laško.

»Da, od njega. Z Dunaja.«

»Mislil sem, da je stric Viktor nekje v Indiji ali na Japonskem?« Zdaj se je vrnil in se mudi že nekaj dni na Dunaju.

»In ti ni pisal prej niti besedice, da misli priti domov?« je vprašala Beatrika.

Gospa Sibila se je zasmejala. »Ti se čudiš, jaz pa prav nič. Takšen je pač. Danes tukaj, jutri tam. On ne strpi nikjer dolgo časa: Pravcata svetovni klatež je postal. Zdaj pa se je menda naveličal romanja križem sveta in mi naznanja, da nas kmalu poseje.«

»K nam pride, mama?« je vprašala Beatrika vsa vesela.

»Da, Beatrika. Poslušaj, kaj brzojavijo: »Že nekaj dni na Dunaju. Naveličan potovanja. Rad videl Tebe in otroke. Ali moj poset dobrodošel? Viktor.« Kratko in jedrno, kakor je njegova navada od nekdanj. Šest let je potoval po širnem svetu, in ves ta čas sem dobivala od niega — z redkimi izjemami — samo sporočila v tem kratkem brzojavnem slogu.«

»Ves svet je videl!« je vzkliknil Janko z mladostnim navdušenjem, kakor bi bil čisto pozabil svojo blaziranost.

»Pol sveta prav gotovo. Zelo se ga veselijo. Prelesten človek je, se pravi, ne tisto, kar imenujejo navadno ljubeznivega moža. Včasih je rezek in posmehljiv, toda zanimiv, in duhovit ostane vedno. Seveda ima svoje navade in zlasti rad študira ljudi, kar ni zmprom prijetno. Toda jaz sem se razumela z njim prav dobro. On ne zahteva od človeka,

Tedenski tržni pregled

VINO. Vinska kupčija se počasi razvija. V zadnjem času se je uvozilo v dravsko banovino nekaj vagonov srbskega vina po zelo nizki ceni. Zavoljo nizkih cen vinom iz drugih banovin se tudi dravskim vinom cene ne popravijo. Najcenejša v dravski banovini so vina v Halozah, kjer se trgujejo navadna kmečka vina z 9 do 10% po 2 do 2.50 Din. Povsod drugod so pa višje cene in ne gredo izpod 3 Din v promet, boljša namizna vina pa ne izpod 4 Din liter. Izbranega dražjega vina je pa še dovolj.

GOVED. Na ptujskem sejmu so bile za kg žive teže nastopne cene: volom 2 do 3.50 Din, kravam 1 do 2.40 Din, bikom 2 do 2.80 Din, tečkam 2 do 3 Din. Konji so se prodajali po ka-

kovosti od 250 do 3800 Din, žrebeta pa od 500 do 1100 Din.

SVINJE. Na ptujskem sejmu so prodajali pršutarje po 4 do 5 Din, debele svinje po 5 do 5.50 Din, plemenske po 4 do 4.25 Din.

Vrednost denarja

Na borzah smo dobili v devizah (s prišteto premijo):

1 nizozemski goldinar za 29.70 do 29.85 D.;
1 nemško marko za 17.56 do 17.70 Din;
1 ang. funt šterling za 215.71 do 217.76 D.;
1 ameriški dolar za 43.52 do 43.88 Din;
100 franc. frankov za 289.31 do 290.75 Din;
100 češkoslov. kron za 181.57 do 182.67 Din.
Avstrijski šilingi so se trgovali v zasebnem kliringu po 8.85 do 8.95 Din. Vojna škoda je bila po 364.50 do 366 Din, a investicijsko posojilo po 78 Din.

Novi banovinski svet

Notranji minister je razrešil vse dosedanje člane banovinskega sveta razen dr. Ivana Sajovica iz Kočevja in imenoval namestu njih naslednje:

- za srez *Brežice* Tratnika Josipa, župnika in duhovnega svetnika v Rajhenburgu;
- za srez *Celje* Kudra Ludvika, posestnika pri Sv. Pankracu-Bizoviku, občina Griže;
- za mesto *Celje* Mihelčiča Alojzija, posestnika in predsednika celjske mestne občine, in Stermečkega Rudolfa, trgovca in podpredsednika celjske mestne občine;
- za srez *Črnomelj* Bitnarja Pavlina, dekana in župnika v Črnomlju;
- za srez *Lendavo* Klekla Josipa, župnika v pokojih v Crensovcih;
- za srez *Gornji grad* Steblovnika Martina, posestnika in predsednika občine Smartna ob Paki;
- za srez *Kamnik* Strčina Ivana, posestnika in predsednika občine Kaple vasi;
- za mesto *Kamnik* dr. Vidica Franca, vladnega svetnika v p. v Kamniku;
- za srez *Konjice* Šeliha Janeza, posestnika v Bezinj;
- za srez *Kočevje* Škrabca Stanka, posestnika in gostilničarja v Ribnici;
- za srez *Kranj* Brodarja Ivana, posestnika v Hrastju pri Kranju;

- za mesto *Kranj* dr. Sabothyja Bena, odvetnika v Kranju;
- za mesto *Tržič* Majeršiča Ivana, poslovodjo usnjarne v Tržiču;
- za srez *Krško* Anžiča Josipa, dekana in župnika v Škocjanu;
- za mesto *Radeče* dr. Jereba Petra, notarja v Radečah;
- za srez *Laško* Križnika Filipa, rudniškega strojnika v Lokah;
- za srez *Litijo* Galeta Josipa, posestnika in predsednika občine Trebeljeva;
- za mesto *Višnja gora* Štrublja Franca, posestnika in lesnega trgovca na Polici;
- za srez *Ljubljano* dr. Breclja Antona, zdravnik v Ljubljani;
- za mesto *Ljubljano* dr. Adlešiča Jura, odvetnika, Avseneka Ivana, trgovca dr. Ravnarja Vladimira, odvetnika in predsednika mestne občine, in inž. Sukljeta Milana;
- za srez *Ljutomer* Stuhca Alojzija, posestnika v Stari novi vasi;
- za srez *Logatec* Hafnerja Jerneja, župnika v Starem trgu;
- za srez *Maribor-desni breg* dr. Schaubacha Franca, okrožnega inspektorja v p. in odvetnika v Mariboru;
- za srez *Maribor-levi breg* Serbinka Ivana, veleposestnika v Artičah;

- za mesto *Maribor* dr. Leskovarja Josipa, odvetnika, Rozmana Petra, tajnika Jugoslovenske strokovne zveze, in dr. Ravnika Rudolfa, odvetnika;
- za srez *Metliko* Nemaniča Jožeta, posestnika v Zelebeju;
- za srez *Mursko Soboto* Bobiča Franca, posestnika in vodjo posojilnice v Gornji Lendavi;
- za mesto *Mursko Soboto* Bačiča Franca, odvetniškega pripravnika v Murski Soboti;
- za srez *Novo mesto* Zupanca Alojzija, župnika v Smihelu pri Zežemberku;
- za mesto *Novo mesto* Vebleta Demetera, odvetnika v Novem mestu;
- za srez *Prevalje* Kugovnika Jurija, posestnika na Prevaljah;
- za srez *Ptuj* Janžekoviča Alojzija, posestnika v Stenjanjih;
- za mesto *Ptuj* dr. Visenjaka Alojzija, odvetnika v Ptuj;
- za srez *Radovljico* Jana Jakoba, posestnika v Podhomu;
- za mesto *Jesenice* Arneža Petra, posestnika in tvorniškega delavca na Jesenicah;
- za srez *Slovenjgradec* inž. Vrhnjaka Vinka, posestnika in predsednika občine Pameč;
- za srez *Šmarje pri Jelšah* Zorenča Alojza, posestnika in gostilničarja pri Sv. Petru pod Sv. gorami;
- za mesto *Kočevje* ostane kot član banovinskega sveta dr. Sajovic Ivan, odvetnik v Kočevju, ker ni razrešen.

Domače novosti

* Roman »Brez doma«, ki smo ga napovedali, je bil že objavljen v nekem drugem listu. Zaradi tega začnemo z današnjo številko roman »Doma«, ki ga je napisal isti francoski pisatelj, Hector Malot, katerega romani se po vsem svetu zelo mnogo berejo.

* Kraljica Marija zaščitnica dece. Med najbolj pereča socialna vprašanja naše države spada vprašanje načrtne organizacije otroške zaščite. Imamo 4,611.600 otrok, ki jim je potrebna temeljita socialna zaščita. Da bi to veliko delo po načrtu izvedli, so nedavno ustanovili osrednjo organizacijo za zaščito dece, nekako zvezo ustanov za zaščito dece. Pri tem so delujejo zasebna socialna in šolsko-kulturna pobuda in zastopniki raznih držav-

da bi zlezal iz svoje lastne kože, ampak izprevidi, da se mora zveličati vsak po svoje. In med nami povem — v mladostnem navdušenju me je oboževal in častil preden sem postala žena vajinega očeta in tudi potem.

Gospa Sibila se je zagledala predse kakor bi se sončila še zdaj v tistem oboževanju.

»O, mama, kako je to mogoče? Stric Viktor je vendar pet ali šest leti mlajši od Tebe, kolikor vema«, je rekla Beatrika

»Da, dete, to je res. Ali to vendar ni moglo biti zapreka njegovemu češčenju. Celo pesmi je zlagal o meni, dasi ne Bog ve kako sijajne.

Nu, zanosa in navdušenja se vendar ni manjkalo v njih. Takšni mladi ljudje se večkrat zamikajo v starejša dekleta in gospe. Štiri najst let mu je bilo, ko sem se zaročila z njegovim bratom; Bila sem njegova prva ljubica, kateri je dolgo ohranil zvestobo. In sdi se mi, da je bil na smrt nesrečen, ker nisem postala njegova žena. Ko je vajin oče umrl, bi ga bila lahko pripravila brez posebnega truda do tega, da bi me bil zasnil. Toda zakoni v katerih je žena starejša od moža, so se mi zdeli od nekdaj neokusni in zato mu nisem prav nič prikrivala, da bi bilo njegovo vprašanje zaman.

»Potemtakem je šel na potovanje iz obupa?« je poizvedovala Beatrika.

»Nu«, je z ničemurnim nasmeškom odgovorila gospa Sibila, »vsekako je iskal pozabljivanja. Odpotoval je pa tudi zato, da bi spravi v denar svoje velevažne izume; znaš no mi je, da je zaslužil z njimi ogromne vsote.

te. Večkrat mi je pisal o tem. Bil je že z doma dosti imovitejši od vajinega očeta, ki mu je bil samo popolibrat. Mati mu je bila zapustila veliko imetje; k temu je prišlo pozneje še dosti denarja in ga pride v bodočnosti gotovo še več. Ze zdaj ga cenim za mnogokratnega milijonarja.

Beatrika se je z zanimanjem pomeknila bliže.

»Res? Prav zares meniš, da je tako bogat?«

»O tem ni dvoma.«

»In koliko let mu je zdaj?«

»Šest in trideset.«

»Ohi! Potem je vendar še zelo mlad, mama.«

»Da, baš v najboljših letih za ženitev. In ker je očitno naveličan potovanja, si bo gotovo hotel ustanoviti lastno ognjišče ter poiskati ženo. Več kaj, ljubo dete, prav lahko bi ga uvrstila med gospode, ki jih smatraš za svoje morebitne snubače. Ta misel ne bi bila nespametna.«

»Kaj govoriš, mama«, se je zasmel Janjo. »Beatrika vendar ne more poročiti svojega strica!«

Gospa Sibila je skomignila z rameni. »Kako da ne? Tvoj oče in Gerald sta bila popolibrat. Viktor se je narodil vajinemu dedu v drugem zakonu. To je treba vpoštovati. Beatrika mi je zelo podobna in bo gotovo po njegovem okusu. Prav lahko ga pridobi zase, ako le hoče.«

»Kakšen pa je stric Viktor na oko? Nič posebno se ga več ne spominjam«, je dejala

Beatrika, očitno že vneta za materin načrt.

»Oh, z njegovo vnanostjo boš lahko jako zadovoljna. Vitka, aristokratska prikazen je ter prav zanimiva in znamenita osebnost. Gotovo ti bo povšeči. Kaj ne, za vsak slučaj ga vpiševa med tvoje snubce? V enaindvajsetem letu si, in čas bo zate, da si izbereš partijo. Za neimovito dekle to ni lahka naloga, magari če je še takšna krasotica. Razen Zitka itak nimaš resnih častilcev. Zitko ti ni dovolj lep in fin. Viktor ti bo gotovo bolj ugajal, zlasti še, ker se ti ne bo treba ponižati, če ga vzameš.«

To rekši se je gospa Sibila s docela poslovnim obrazom obrnila k Romani.

»Slišala si, Romana. V doglednem času se nađejam poseta svojega svaka.«

»Da, mama, ališala sem«, je odgovorila Romana.

»Upam, da se pomudi nekaj tednov pri nas. Vsekako mu hočemo storiti njegovo bivanje čim manj prijetnejše.«

»To prepustim tebi, mama.«

»Prav imaš. Njegov poset je moja stvar, in tebe sem hotela le obvestiti. Odkazala bom svaku sobe tvojega očeta. Prazne so, in Viktor mora biti brezpogojno dobro nastanjen.«

Romanin obraz se je pokrnil s temno rdečico. Vzravnila se je mahoma. »Prosim te, da tega ne storiš. V sobah mojega očeta je še vse tako, kakor je bilo ob njegovi smrti. Za nič na svetu ne bi hotela, da bi stanoval v teh prostorih tujec.« (Dalje prihodnjé)

nih in samoupravnih ustanov za zaščito de-
ce. Organizacija bo svoje delo razpreda po
vsem ozemlju države in si je nadela ime Ju-
goslovenska unija za zaščito dece. Unija je
že postala član Mednarodne unije v Zenevi,
šteje pa nad 200 naših organizacij in dru-
štev. V njej so tudi zastopniki ministrstva za
socialno politiko in narodno zdravje, pro-
svetnega ministrstva, ministrstva za telesno
vzgojo, zastopniki vseučilišč in vseučiliških
klinik, Zveze mest kralj. Jugoslavije, Skavt-
ske zveze, zdravniških društev, protituberku-
loznih lig, ženskih društev, otroških zavetišč
in posvetovalnic ter podobnih ustanov. Na
čelo unije je stopila kot častna predsednica
Nj. Vel. kraljica Marija. V osrednjem odboru
unije pa so med drugimi bivši ban dr. Josip
Bilović, univ. prof. dr. Matija Ambrožič, ga.
Leposava Petković, predsednica Jugosloven-
ske ženske zveze; ga. Minka Grujićeva, pred-
sednica Kola srbskih sester; ga. Vera Pero-
vić, soproga kraljevega namestnika; Vlada
Vidaković, tajnik Zveze mest kraljevine Ju-
goslavije; Ante Skala, zastopnik prosvetnega
ministrstva.

*** Odbor sreske organizacije JNS za Ljub-
ljano.** Na nedavnem občnem zboru izvoljeni
odbor sreske organizacije JNS za mesto Ljub-
ljano se je na svoji seji konstituiral tako-le:
predsednik dr. Kramer Albert, podpredsedniki
dr. Rape Stane, Lombard Alojzij in dr. Pestovnik
Pavel; tajnik Cimerman Milan; blagajnik Bežek
Edbin; odborniki: Adamič Anton, dr. Ahčin
Marian, Bricelj Ivan, Kregar Franc, Kos Ivan,
dr. Lušič Ivo, Maicen Ciril, Perko Lovro, Pu-
stoslemšek Rasto, Smrkolj Albin, Seunig Fran,
Štih Ludvik, Turk Miha, Tušar Nanda, Turk
Josip, Tratar Jože, Verbič Dušan, Volk Avgust,
dr. Vrhunc Vinko, Urban Miroslav, dr. Zaec
Marjan, Zupančič Leonard, Zakotnik Ivan, Zitnik
Rudolf, Jeločnik Viktor in Knez Mirko; nad-
zorni odbor: Slana Franc, dr. Rutar Ignacij,
Babšek Franc in Skraba Janez. Srečati so
bili tudi razni sklepi. Med drugimi ta, da se po
možnosti mesečno vrše širši članski sestanki,
na katerih bodo poročali razni naši odlični po-
litiki tudi iz ostalih delov države. Dalje se bodo
vršila pri vseh krajevnih in okrajnih organi-
zacijah predavanja o perečih vprašanih občin-
skega gospodarstva in obravnavala se bo
snov obče-političnega značaja. V svrhu čim
večjega stika med predsedstvom in članstvom

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

je uvedena v tajništvo JNS, Kazino, II. nad-
stropje, dežurna služba predsedstva. Predsed-
nik minister g. dr. Albert Kramer pa sprejema
člane organizacije JNS vsak dan od pol 12. do
pol 1. ure istotako v prostorih tajništva JNS,
kolikor ne bo službeno odsoten iz Ljubljane.

* Novi meštini svet v Ptuj. Banska uprava
je objavila, da je ban dravske banovine raz-
rešil predsednika mestne občine ptujske Jer-
šeta Ladislava, podpredsednika Piriča Pavla
in vse člane mestnega sveta njihovih funkcij
ter imenoval za predsednika odvetnika dr.
Remca Alojzija, za podpredsednika trgovca
Cvikla Ivana, za člane mestnega sveta pa:
Aliča Franca, Brenčiča Antona, Frasa Perda,
Fichtenaua Siksta, Kolarča Antona, Križana
Matijo, Rutarja Janeza, dr. Kuharja Aleksan-
dra, Kershta Hermana, Praporia Franca, ban-
čnega uradnika, Scharnerja Alberta, Primca
Alberta, Hermerja Andreja, Pichlerja Blaža, Ma-
rinčiča Ivana, Štinlovska Franca, Skazo Ognje-
slava, Steudteja Ivana, Srca Franja, Vrābla
Martina, Zavrniča Jakoba, Gačarja Jakoba,
Korena Karla, Krainika Lovra, Berliča Josipa
in Pinterja Josipa.

*** Ne pozabite, da je cena Vossovemu ro-
manu »Dva človeka« za naročnike in naroč-
nice »Domovine« znižana, in sicer vezani
knjigi, ki stane drugače 34 Din, na 30 Din, a
mehko vezani knjigi od 24 na 20 Din. Razen
tega nudimo naročnikom in naročnicam še
cenejšo nabavo te prekrasne knjige. Kdor
namreč naroči skupaj tri vezane izvede pla-**

Kaj pravi gospa Ivanka?

Dandanes ni potrebno, da je kdo umazan,
tudi ročnemu delavcu ne. Kar se čez dan za-
maže, se hitro lahko opere. Imamo hvala
Bogu terpentinsvo milo Zlatorog, ki z lahkoto
in hitro odpravi vsako, tudi oljnato umaza-
nijo. Njegova obilna, gosta in bela pena je
kos vsaki umazaniji.

ča zanje le 75 Din, tako da pride ena veza-
na knjiga le na 25 Din. Tri mehko vezane
knjige pa stanejo samo 45 Din, tako da
pride en mehko vezan izvod le na 15 Din.
Te ugodnosti nudimo izjemno da si lahko
tudi bralci »Domovine« nabavijo to knjigo
za božični dar. Naročila sprejema iz prijaz-
nosti uredništvo »Domovine«. Založba pošlje
položnico in ko prejme denar, odpošlje takoj
knjigo.

*** Izpit za zidarke, tesarske, kamnoseške
in vodnjakarske mojstre bodo januarja v
Ljubljani.** Pismeni izpit se bo začel 3. janu-
arja in bo trajal 5 dni, ustni pa se bo začel 9.
januarja. Prijave za izpit je vložiti preko pri-
stojnih združenj za zidarke, tesarske, kam-
noseške, odnosno vodnjakarske mojstre na
Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v
Ljubljani, Beethovnova ulica 10. Vsa potreb-
na navodila za prijavo prejmejo kandidati
pri pristojnih združenjih. Zbornici je treba
prijave dostaviti najkasneje do 19. t. m.
Prav tako je do tega roka dostaviti prijave
glede predhodnega izpita o obči izobrazbi in
znanju. Ti izpiti pa bodo 13. januarja.

* Smrti dobre matere. V Celju je umrla vdova
ga. Terezija Grobelnikova, odločno narodna in
blaga žena in vzorna mati svojim šestim otro-
kom. Pokojnici bodi ohranjen blag spomin, svoj-
cem naše iskreno sožalje!

*** Umrl je v Ljubljani g. Ignacij Mihevc, višji
mojster mestne planarne in podpredsednik Zve-
ze organizacij mestnih uslužbencev v Ljubljani.**

Hector Malot:

DOMA

Roman sirote

PRVO POGlavJE

Pred Parizom

Kakor vsako soboto popoldne, se je tudi ta
dan nabralo pred Bercyškimi vrati toliko vo-
zov, da se skoraj niso mogli zvrstiti. Stiri dolge
vrste so stale ob bregu reke. Vozovi so bili ob-
loženi z vsem mogočim. S sodi, lesom, ogljem,
raznimi pridelki in v vročem junjskem soln-
cu so vozniki nestrno čakali na pregled pred
mitnico.

Med temi vozovi je bil zlasti eden, ki ga je
vsakdo takoj opazil. Bil je nekakšen cirkuški
voz na nizkih kolesih, pokrit z debelim platnom.

Nekoč je moralo biti to platno višnjevo, zdaj
pa je bilo že tako obledelo in umazano, da je bi-
lo mogoče nekdanjo barvo le še uginiti. Na
njem je bilo napisano v grškem, italijanskem in
francoskem jeziku »fotograf«. Francoski napis
se je še najbolj videl. Vsi ti napisi so pričali, da
mora voz prihajati od daleč.

Vanj je bil vprežen osel, ki pa se mu je poznalo,
da ima za seboj že zelodolgo in naporno pot-
ovanje. Bil je suh, izstradan, da se je kar opote-
kal. Nekoč je moral biti močan in lep. Njegova
oprema je bila prav v skladu z vozom. Jermeni
so bili na mnogih krajih raztrgani in za silo zve-
zani z vrvo. Osel je mulil ob cesti prašno travo
in le časih prav žalostno zarigal.

Zraven njega je sedela ob cesti deklica dva-
najstih, trinajstih let, ki je pazila nani.

Videlo se ji je, da je tuja in da se pretaka
po njih žilah kri temnejšega plemena. Ven-
dar pa je bilo v njenem obrazu neka neizmerno
prikupnega.

Ker je stal osel za velikim vozom, je bi-
lo nadzorovanje seveda precej težavno. Žival je
pogosto, kadar se ji je zdelo, da deklica ne pazi,
hitro povlekla šop sena z voza. In to je storila
vselej tako oprezno, kakor bi se zavedala, da
krade.

»Polikar, nehaj že vendar!« je večkrat vzklik-
nilo deklice.

In osel je vselej pobesil glavo, kakor bi se bil
zavedal svojega greha. Toda kakor hitro je po-
jedel seno, je segel iznova z gobcem za ním.

Ko ga je četrtič ali petič pokarala, je začela
klic z voza:

»Perina!«

Takoj je vstala, odgrnila zastor, ki je zakrival
vhod v voz, in stopila v mračen prostor, kjer je
ležala na tleh na slammici bolna ženska.

»Kaj pa bi rada, mamica?«

»Kaj počenja Polikar?«

»Seno muli s soslednega voza.«

»Tega pa ne sme!«

»Lačen je!«

»Čeprav! Lakota nam še ne daje pravice, da
bi komu kaj vzeš. Kako se boš pa zagovarjala,
če bo voznik to opazil in te poklical na odgo-
vor?«

»Osla bom privezala.«

»Ali bomo kmalu v Parizu?«

»Zaradi mitničarjev moramo vsi čakati.«

»Še dolgo?«

»Ali te spet bolj boli?«

»Le nič se preveč ne boj. Samo zatohli zrak
v vozu, — nič drugega ni«, je odvrnila bolnica
s slabotnim glasom.

Te besede je rekla samo zato, da bi otroka
pomirila. V resnici pa je bila hudo slaba in vsa
onemogla. Niti osem in dvajset let še ni imela,
pa bi ji človek prisodil najmanj petdeset, tako
jo je vzela bolezen. Vendar pa so se na njenem
obrazu še vedno videli sledovi nekdanje lepote.
Njene oči so bile podobne hčerkinim, le še bolj
izražite, kakor bi bile gorele.

»Ah naj ti kaj prinesem?« je vprašala Perina.

»Kaj pa misliš?«

»Tamle so stojalice in bi lahko skočil kaj
iskat. Vsaj kakšno majhno okrepcilo. Čez pol
minute bi se vrnila.«

»Ne, varčevati morava z denarjem. Tako ma-
lo ga imava. Vrnj se k Polikarju in pazi, da ne-
bo več sena kradel.«

»To ne bo tako lahko.«

»Če boš dobro pazila...«

Deklice je stopilo pred osla in ga potisnilo na-
zaj, da ni mogel več krasti. Žival se je sicer iz-
prva uirala in silila naprej, toda potem se je
le vdala v usodo.

Zdaj se Perini ni bilo več treba z njim ukvar-
jati in je lahko malo pogledala okoli sebe. Kako
je bila vsa okolica zanimiva! Česa takega še ni-
koli ni videla, čeprav je že dosti potovala po
svetu. In čas ji je tako hitro mineval, da se tega
še zavedala ni.

Opazila ni niti tega, da se ji je približal fant
dvajsetih let, ki je bil oblečen kakor kakšen
cirkuški klov. Nedvomno je bil od cirkuša, ki
je prihajal za njimi.

Ni vedela, kako naj bi ga nagovorila. Potem
pa se je iznenada oglasil on:

Najcenejša knjižnica

10.000 knjig

damo globoke pod lastne cene v svobodno izbere. Kdor knjige ljubi, išče in kupuje, oziroma jih je kupeval v boljših časih, bo še po cenah znal ceniti izrednost in vrednost te ponudbe, drugim pa to predeči tudi najpovršnejša primerjava s splošnimi cenami knjig. O kakovosti knjig, ki so zdaj po najnižjih cenah na razpolago, ni treba govoriti, ker imajo svoj dober sloves razširjen po vsej domovini in preko njenih meja.

Prej so bile knjige pri vseh ugodnih posodobitvah razdeljene na skupine, zdaj pa tega ni, izbira je popolnoma svobodna, dohtar traja na to izredno akcijo določena zaloge 10.000 knjig.

Ke tej ponudbi njene poštvalnosti ne bo mogel nihče odrekati, bo vsak tudi razumel, da mora biti časovno omejena in da se izredno veliki popusti ravnanje po številu naročenih knjig.

Za nabave najcenejše knjižnice so na razpolago naslednje knjige

1. Jean de la Hire: Lucifer, fantastični roman v šestih delih. 1924. 273 str.	14. Phillips Oppenheim: Milijonar brez denarja. Roman. 1927. 92 strani.
2. Maurice Leblanc: Tigrovi sobje. Iz francoščine prevel F. J.-o. 1924. 217 strani.	15. Zane Grey: Železna cesta. Roman. 1929. 219 strani.
3. Veridicus: Pater Kajetan. Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih. 1924. 187 strani.	16. Stanley Weyman: Rdeča kokarda. Roman iz velike revolucije. 1928. 233 strani.
4. Aleksander Dumas: Evestoba do groba. (La Dame de Monsoreau.) Roman. 1925. 419 strani.	17. Sinclair — Gluck: Zlati panter. Roman. 1928.
5. James Oliver Corwood: Onkraj pragonda. Roman. 1925. 129 str.	18. Michael Zevacco: V krempljih inkvizicije. Zgodovinski roman. 1929. 462 strani.
6. Gustave le Rouge: Misterija. Roman. 1925. 177 strani.	19. Marcel Priellet: Seržant Diavolo. Roman. 1929. 344 strani.
7. Oskar Hubicki: Roman sadnjega cesarja Habsburžana. 1926. 320 str.	20. Emerson Hough: Mošje. Roman. 1930. 210 strani.
8. Jack London: Roman treh src 1926. 433 strani.	21. Donald Keyhoe: Gusar v oblakih. Letalski roman. 1930. 130 strani.
9. Oevre Richter Fric: Rdeča megla. Roman. 1926. 108 strani.	22. Artur Bernede: Belfegor. Pustolovski roman. 1930.
10. Rene la Bruyere: Hektorjev meč. Roman. 1926. 80 strani.	23. Staroslav: Gostilne v stari Ljubljani.
11. Zevacco: Papežinja Favsta. Roman. 1927. 194 strani.	24. Melik: Do Bitolja in Ohrida.
12. J. O. Corwood: Lov za ženo. Roman. 1927. 194 strani.	25. France Podlipnik: Jelarjevi čuvaji.
13. E. G. Seliger — Brat: Ugrabljeni milijoni. Roman ameriškega Jugoslovca. 1927. 291 strani.	26. Frank Heller: Blagajna velikega vojvode.

Do 1. januarja 1936. so cene knjigam sledeče:

Posamezne knjige:

Broširane Din 10.—
Vezane Din 18.—

Skupina 5 knjig:

Broširane Din 40.—
Vezane Din 70.—
Izbira poljubna

Skupina 10 knjig:

Broširane Din 70.—
Vezane Din 130.—
Izbira poljubna

Nadalje nudimo našo pestro, poljudno znanstveno in zabavno tedensko revijo »Življenje in svet« v zvezkih, za kompletne knjige od prve do šeste po Din 20.— za knjige, ter francoščino za samouke po Din 20.— V navedenih cenah je všteta tudi že poština, tako da naročniki knjig ne bodo imeli nobenih drugih izdatkov. Knjige bomo tako, odpošiljali, oveda le enm, ki bodo obenem s naročilom nakazali tudi denar.

Tudi Miklavž in Božiček bosta otrokom letos znatno cenejše kupevala knjige.

Na miadine so na razpolago sledeče knjižice, ki prinesejo otrokom poln koš veselja in radosti:

27. Prigode porednega Božija.
28. Sisko Debelinka.
29. Prigode gospoda Komarnička.
30. Janke in Stanke.
31. Škok, Čmek in Jokec.
32. Bratce Branke in sestrica Mica.

33. Sambo in Joke.
34. Osel gospoda Komarnička.
35. Vrtnarček in šilovska.
36. Popkina.
37. Jelarjevi čuvaji.

Posamezna knjižica stane Din 12.—

Pri odjemu 5 knjig Din 50.—

Pri odjemu vseh 11 knjig Din 100.—

Tarzan 3 knjigi, I. in II. del, stane sedaj samo Din 30.—

Cenjene naročnike knjig prosimo, da točno izpolnijo naročilnice, slasti naj točno vpišejo številke knjig, ki jih naročijo, in jasno čitljiv naslov. Važno je, da obenem, ko nam bodo vposlali naročilnice, še tudi nakazejo po pošti odpadajoči ednos, tako da bomo mogli knjige hitro razpošiljati. — Naročilnice je v kvartu poslati na naslov: Upravištvo »JUTRA« v Ljubljani, Knafjeva ul. 8.

Upravištvo »JUTRA«

v Ljubljani

Podpisani naročam sledeče knjige:
(navedite samo številke knjig)

Din _____

Vam obenem nakazem po poštni položnici, na poštni ček. račun v Ljubljani, št. 11842.

Knjige pošljite na naslov:

Podaljšaj
si
življenje

Zivljenje moramo podaljšati, bolečine preprečiti, bolezni odpraviti, slabosti ojačiti, nestalne moremo uvrstiti, in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenja živcev, potrlost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So poti, ki te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj značaj, napolniti te z novim upanjem; ta poti pa je opisana v razpravi, ki jo te more vsakdo, ki zahteva dobrih takoj in

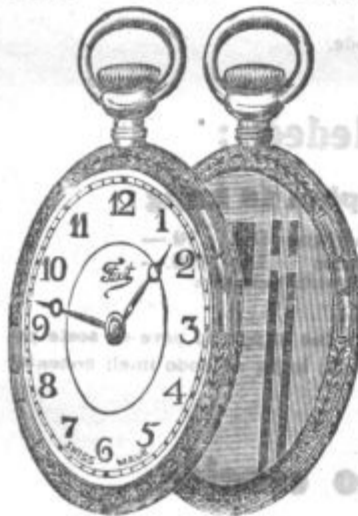
povsem brezplačno!

V tej mali priložni knjižici je raztolmačeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med drugim ojačiti živce in mišice, odpraviti slebo razpoloženja, trdnost, raztresenost, oslabljenje spomina, nerazpoloženje za delo in nesrečo drugih boleznih pojavov. Zahtevate to razpravo, ki vam bo audila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbirališče:

Ernest Pasternack, Ber in SO,
Michaelkreiplatz 13, Abt. 88.

NOVOST! Samo Din 49.50

St. 02.300. Anker-ura
Pravi švicar, stroj
Dobra kvaliteta, lep
kromiran okvir
3 letna garancija
Din 49.50

St. 02.301. Ista z
osvetljenimi kazalci
in številnicami.

(Radium)
Din 59.50

Zahtevajte cenik, ki
ga vam pošlje sa-
stoj in poštne
prosto.

H. SUTTNER
LJUBIJANA 6

Lastna protoko-
lirana tovarna
ur v Švic

MALI OGLASI

HUBERTUS

nepremočljiv 250.— Din, otroški s kapuco 145.—
Din, trench-coath, impergniran, samo 420. Din,
pumparce od 48.— naprej, dobite pri
PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14.

Svinjske kože, jajca, surovo in kuhano, maslo
in vse poljske pridelke kupuje ter sončnice, buč-
nice in rips vedno za prvovrstno olje zamenjuje.
Najugodnejši nakup vseh potrebščin v trgovinah
Senčar Mala Nedelja, Ljutomer in Strigova.

Prvovrstni kolarski pomočnik, se sprejme pri
Laznik Ferdo Radeče.

Za smeh in kratek čas

PRI FOTOGRAFU

Miha: »Ali fotografirate tudi otroke?«

Fotograf: »Seveda.«

Miha: »In koliko stane otroška fotografija?«

Fotograf: »50 Din tucate.«

Miha: »Škoda, potem moram počakati, ker imam šele devet otrok.«

Za sneg in brozgo

Za dame

69

Za gospode

39

Otroške 39.— 49.—

Damske 29.—
Otroške 25.— 29.—

Alata

OLAJŠAVA

Sodnik: »Ali morete kaj povedati, kar bi vam kazen olajšalo?«

Obtoženeц (ki se mu razjasni obraz): »Če mislite, gospod sodnik, bi mi bila všeč zofa v celici.«

ZMEROM JE SUH

A: »Sam ne vem, kaj počne Melhijor z denarjem. Včeraj je bil suh, danes je spet suh.«

B: »Ali te je prosil na posodo?«

A: »Ne, jaz njega.«

NEKAJ JE POZABIL

Urša: »Vse si pozabil, kar je nama dejal župnik, ko sva se vzela. Ljubezen vse veruje, ljubezen vse upa, ljubezen...«

Aleš: »Ni pa rekel, da ljubezen vse požre...«

NADOMESTEK

Urša: »Gospodična, zakaj se pa ne omožite?«

Vera: »Saj imam tri živali, ki so mi za nadomestilo. Pes mi vsako jutro renči in godrnja, papiga vsako popoldne preklinja, maček je pa vse noči zunaj.«

ZEMLJEPIS

Otrok: »Očka, kje pa je prav za prav Abesinija?«

Oče: »Nekje med Anglijo in Italijo.«

SEBE JE POZABIL

On: »Mislim, da bom prihodnje leto napredoval v službi in potem se bova lahko vzela. Imel bom 1500 Din mesečne plače in s tem boš že izhajala.«

Ona: »Gotovo, dragec, potrudila se bom, da bom s tem izhajala. Toda od česa boš živel ti?«

V TRGOVINI

Trgovec: »Gospa, le kupite tole obleko, ki se tako poda k beli barvi vašega obraza.«

Gospa: »Saj nisem zmerom tako blede. Prebledela sem le, ko ste mi povedali ceno obleke.«

TAKO JE

Deček sedi pred vežo in se igra. Mimo pride mož in vpraša: »Ali je tvoja mati doma?«
»Da!« Mož potegne za zvonček in pozvoni, a nihče ne odpre. »Saj si rekel, da je mati doma; zakaj ne odpre?« »Res je doma, a mi ne stajemo tukaj.«